

Bacool

Mariana Mostoc (coord.)
Eleonora Bulboacă, Sabina Ciorogar,
Nicoleta Crânganu, Ioana Dănețiu,
Maria Gheorghe, Ela Iakab,
Bianca Ibadula, Eugenia Ioniță,
Rodica Lungu, Tihomir Milin,
Mihai Morar, Mariana Mostoc,
Emil-Valentin Mușat, Cecilia Stoian,
Ana Teodorescu, Claudia Timofte

CLASA A XI-A
PREGĂTIRE PENTRU
TESTUL DE SIMULARE
A EXAMENULUI DE
BACALAUREAT
LA LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ

 SIGMA

Cuprins

Conținuturile pentru simularea probei la limba și literatura română a examenului de bacalaureat național pentru elevii clasei a XI-a	3
Planificare calendaristică în vederea parcurgerii ritmice a tematicii la Limba și literatura română în vederea simulării examenului de bacalaureat. Clasa a XI-a	4
Modele de subiecte	10

ENUNȚURI

Testul 1	10
Testul 2	11
Testul 3	13
Testul 4	15
Testul 5	17
Testul 6	19
Testul 7	20
Testul 8	22
Testul 9	24
Testul 10	26
Testul 11	28
Testul 12	29
Testul 13	31
Testul 14	33
Testul 15	35
Testul 16	37
Testul 17	38

SUGESTII DE REZOLVARE

Testul 1	41
Testul 2	45
Testul 3	49
Testul 4	53
Testul 5	57
Testul 6	60
Testul 7	64
Testul 8	69
Testul 9	73
Testul 10	77
Testul 11	82
Testul 12	86
Testul 13	90
Testul 14	93
Testul 15	97
Testul 16	100
Testul 17	104

Subiectele sesiunii de simulare din 2016 și baremele de corectare	109
---	-----

Modele de subiecte

Enunțuri

TESTUL 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Se dă următorul text:

Am tăiat repede colțul de poiană inevitabil pentru a ajunge la drumul mănăstirii. Când am intrat din nou în pădure, Adela a respirat fericită. Rochia ei și coafura nu erau deloc compatibile cu o plimbare în public. Ea îmi mărturisi că și-a rupt și botinele. În adevăr, când ne oprirăm pe o bancă, îmi dovedi de visu acest nou dezastru. Dar toate o făceau fericită. Așezându-și din nou și mai în răgaz părul, îmi mulțumea mie, ca unui regizor al naturii, pentru toată ziua aceasta și, spunând că n-are să uite niciodată soarele de pe Ceahlău, îmi împlântă o săgeată ascuțită în inimă; în apelativul cu care mi se adresează întotdeauna făcu o ușoară schimbare: „cher maître” deveni „maître chéri”. Apoi, fără comanda ei obișnuită, se ridică de lângă mine și se duse până la o altă bancă, unde mă aștepta, tăcută. Schiță, după obicei, mișcarea de a-mi face loc lângă dânsa. Îi dădui tulpanul și șalul.

Ce era în acest cuvânt? Recunoștință entuziastă, ori...? Dar rezerva mută de pe urmă? Remușcare ori sfiala altui sentiment? Un lucru e cert: mi-a făcut loc pe bancă fără nevoie, instinctiv. Așadar, în cazul cel mai rău, nu mi-a reproșat, în suflet, mie, cuvântul care i-a scăpat și care mi s-a înfipt în inimă. Dar nu mi-a mai luat brațul. Și, grăbiți și atenți la mers prin întunericul care creștea în pădure, n-am mai vorbit nimic.

În mănăstire a dat un raport spiritual despre peregrinările noastre, omagiind pe „alpinistul încercat” și pe ghidul ei.

„Ghidul meu” ... „Meu” ...

(Garabet Ibrăileanu, *Adela*)

Scrie răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Numește câte un antonim pentru sensul din text al cuvintelor: *fericită*, *niciodată*. **2 puncte**
2. Explică rolul semnelor de punctuație din enunțul: *Recunoștință entuziastă ori...?* **2 puncte**
3. Construiește un enunț în care să folosești o locuțiune/ expresie care să conțină substantivul *inimă*. **2 puncte**
4. Precizează tipul de perspectivă narativă din textul citat. **4 puncte**
5. Transcrie două cuvinte din text care aparțin câmpului semantic al *naturii*. **4 puncte**
6. Notează două motive literare din textul dat. **4 puncte**
7. Prezintă rolul interogațiilor retorice din textul dat. **4 puncte**
8. Ilustrează, cu exemple din text, două trăsături ale genului epic. **4 puncte**
9. Comentează, în 60-100 de cuvinte (șase-zece rânduri), următoarea secvență din textul dat: *Ce era în acest cuvânt? Recunoștință entuziastă, ori...? Dar rezerva mută de pe urmă? Remușcare ori sfiala altui sentiment? Un lucru e cert: mi-a făcut loc pe bancă fără nevoie, instinctiv. Așadar, în cazul cel mai rău, nu mi-a reproșat, în suflet, mie, cuvântul care i-a scăpat și care mi s-a înfipt în inimă.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Scrive un text de tip argumentativ, de 150-300 de cuvinte (15-30 de rânduri), despre *importanța protejării mediului înconjurător*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respecti structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe o temă dată: formularea ipotezei/ a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respecti normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și limitele de spațiu indicate. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Redactează un eseu, de 600-900 de cuvinte, în care să prezinți *tema și viziunea despre lume* într-un text narativ studiat aparținând lui Ion Creangă.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o orientare/ perioadă literară, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea a două episoade/citate/secvențe relevante pentru tema și viziunea despre lume din textul narativ studiat;
- ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru prezentarea temei și a viziunii despre lume (de exemplu: *acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, perspectivă narativă, modalități de caracterizare a personajelor, registre stilistice etc.*);
- susținerea unei opinii despre modul în care tema și viziunea despre lume se reflectă în textul narativ studiat.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/ reper). Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 3 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă **minimum 600 de cuvinte (două pagini)** și să dezvolte subiectul propus.

TESTUL 2**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Se dă următorul text:

*Stau în cêrdacul tău... Noaptea-i senină.
Deasupra-mi crengi de arbori se întind,
Crengi mari în flori de umbră mă cuprind
Și vântul mișcă arborii-n grădină.*

*Dar prin fereastra ta eu stau privind
Cum tu te uiți cu ochii în lumină.*

Sugestii de rezolvare

TESTUL 1

SUBIECTUL I

Text suport: fragment din *Adela* de Garabet Ibrăileanu

1. Antonime potrivite pentru sensul din text al cuvintelor sunt: *fericită* – *nefericită*, *niciodată* – *totdeauna*, *mereu*.
2. *Semnul întrebării* marchează intonația specifică unui enunț interogativ, evidențiază starea de incertitudine sau starea meditativă a personajului-narator, evidențiază interogația retorică. *Punctele de suspensie* marchează întreruperea șirului gândirii și o pauză afectivă ce accentuează sentimentele exprimate în text (melancolie, îndoială, durere, regret), lasă loc meditației.
3. *A pus la inimă* vorbele sale grele. Prietenul meu *are o inimă largă*. Mama *mi-a făcut inimă bună*, încercând să mă încurajeze.
4. Perspectiva narativă este, în textul dat, una subiectivă, a unui narator-personaj, implicat afectiv în relatarea faptelor, nararea făcându-se la persoana I singular.
5. Cuvinte din câmpul semantic al naturii în textul dat sunt: *poiană*, *pădure*, *soarele*.
6. Două motive literare prezente în textul dat sunt: motivul pădurii, motivul soarelui (ilustrând tema naturii).
7. Interogațiile retorice prezente în text imprimă retorism stilului, dând expresie accentuată sentimentelor personajului-narator (neliniște, îndoială etc.).
8. Autorul dă expresie indirectă gândurilor, ideilor și sentimentelor sale, prin intermediul personajelor (personajul-narator, Adela) și al acțiunii. Narațiunea este modul de expunere predominant în text, putându-se evidenția prezența naratorului – un narator subiectiv – ca voce a creatorului.
9. Într-o succesiune de interogații retorice, autorul dă expresie în fragmentul dat incertitudinilor, stării de îndoială și de neliniște pe care personajul-narator le trăiește în relația sa cu Adela, de care se simte tot mai apropiat și, în același timp departe, neprimind răspuns la întrebările chinuitoare care îl frământă. Cu frustrările pe care i le dă diferența de vârstă ce îi separă, eroul nu îndrăznește să creadă în posibilitatea împlinirii iubirii, zbatându-se neputincios între speranță și neîncredere și chiar, deznădejde. Un simplu cuvânt sau o ușoară modificare de comportament fac să încolțască în sufletul său speranța, în vreme ce lipsa oricărei certitudini din partea femeii îi susține starea de îndoială.

SUBIECTUL al II-lea

Text argumentativ pe tema: *importanța protejării mediului înconjurător*

Plan de idei

- Oamenii afectează mediul în multe feluri, unele mai dăunătoare decât altele.
- Un mediu protejat și curat înseamnă o viață sănătoasă.
- Sunt necesare măsuri concrete de protejare a mediului.
- Fiecare poate face ceva pentru a ajuta natura.

Mediul înconjurător este cel care ne oferă condițiile optime de a trăi, de a ne hrăni, de a respira, de a avea un adăpost. Explozia demografică și dezvoltarea fără precedent a tuturor ramurilor

de activitate a determinat un consum ridicat de resurse de mediu și, evident, a creat dezechilibre ecologice ale căror efecte le suportăm zilnic. De aceea, sunt de părere că protejarea mediului înconjurător trebuie să devină o prioritate a oamenilor pentru că un mediu sănătos înseamnă o viață sănătoasă pentru noi și pentru generațiile care vor veni.

În primul rând, mediul este afectat de om în foarte multe feluri, unele mai dăunătoare ca altele. E suficient să amintim câteva exemple, de la industrializarea excesivă care poluează aerul și apele prin eliminarea de substanțe toxice, la defrișările necontrolate, traficul intens sau gunoiul aruncat în locuri necorespunzătoare. Fiecare dintre noi ar trebui să fim conștienți de efectele pe termen lung pe care le are poluarea și să încercăm să luăm atitudine în fața acestui aspect.

În al doilea rând, sunt de părere că, așa cum putem să stricăm, să murdărim sau să tăiem, așa putem să reparăm, să curățăm, să plantăm, într-un cuvânt să ajutăm natura. De pildă, sunt o serie de gesturi mărunte pe care le putem transforma în obișnuință din respect pentru mediu: să economisim apa potabilă și energia, să colectăm selectiv gunoiul, să ne comportăm civilizată și responsabil când facem ieșiri în spațiile verzi amenajate sau în drumeții și să nu așteptăm să vină altcineva care să curețe în urma noastră. În plus, cred că la fel de utile sunt campaniile cu scop de ecologizare a mediului în care oamenii se mobilizează pentru curățenie generală. Merită să ne implicăm în asemenea proiecte și să încercăm să-i cooptăm și pe apropiații noștri să facă acest lucru.

În concluzie, cred că protejarea mediului este una dintre problemele majore și de actualitate cu care ne confruntăm, problemă pentru care trebuie să găsim niște soluții, care să fie aplicate în mod concret și responsabil și să nu rămână doar la un nivel declarativ.

SUBIECTUL al III-lea

Eseu pe tema: *tema și viziunea despre lume într-un text narativ studiat aparținând lui Ion Creangă*

Textul literar ales: *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă

Variante de texte literare: *Dănilă Prepeleac, Povestea lui Stan Pățitul* de Ion Creangă

Basmul este opera epică, apărută mai întâi în literatura populară, în care se prezintă întâmplări fabuloase puse pe seama unor personaje cu puteri supranaturale; în basm se confruntă două forțe, cele ale binelui și cele ale răului, și, de cele mai multe ori, binele învinge.

Această specie are trăsături specifice: prezintă formule specifice (inițiale, mediane, finale), reperate spațio-temporale sunt nedeterminate, apar numere magice (trei, șapte, doisprezece) și obiecte magice (paloșul, apa vie, apa moartă, oglinda etc.). Basmul presupune un lanț de acțiuni convenționale: se pleacă de la o situație de echilibru, intervine un eveniment care strică acest echilibru (intriga) și provoacă acumularea altor acțiuni menite să refacă echilibrul (călătoria eroului, apariția donatorilor și a ajutoarelor, trecerea probelor), după care opera se încheie cu răsplata eroul și pedepsirea răufăcătorului. Apar o serie de motive specifice: motivul împăratului fără urmaș, al superiorității mezinului, al nașterii miraculoase, al călătoriei, al probelor, al interdicției, al victoriei, al căsătoriei etc. Personajele pot fi: realiste (nu au calități supranaturale), fabuloase (zmeii, Scorpia, Gheonoaia etc.) și animaliere (calul, broasca, corbul etc.) Basmele au un scop moralizator, didactic, transmit o învățătură despre binele care învinge răul.

Basmul popular este o creație anonimă, culeasă din popor, pe când basmul cult este creația unui autor cunoscut care își imprimă propria viziune artistică, reinterpretează tiparul popular.

• Evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o orientare/periodă literară, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică

Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă este un basm cult publicat la 1 august 1877, în revista *Convorbiri literare*. La o primă vedere, opera pare un basm asemeni celor populare care respectă

fidel trăsăturile speciei prin **temă** (triumful binelui asupra răului), **motive narative specifice** (superioritatea mezinului, călătoria, supunerea prin vicleșug, încercarea puterii prin trei probe, pedeapsa, căsătoria), **personaje specifice** (Craiul, Împăratul Verde, Împăratul Roș, Spânul etc.), **ajutoarele eroului** (Gerilă, Setilă, Flămânzilă, Ochilă, Păsări-Lăți-Lungilă, Sfânta Duminică, calul, regina furnicilor, regina albinelor, turturica), **elemente magice** (apa vie, apa moartă, cele trei smicele). Dar, la o lectură de profunzime, ies în evidență particularitățile specifice lui Ion Creangă. Acestea se referă, pe de o parte, la arta narativă și la umanizarea fabulosului și, pe de altă parte, la nota comică și oralitatea stilului. În *Povestea lui Harap-Alb*, întâmplările sunt prezentate într-un ritm rapid, iar acțiunea este dramatizată prin dialog. Dacă în basmul popular, fabulosul este umanizat într-un mod abstract, convențional, la Creangă, eroii fabuloși parcă sunt desprinși din satul copi-lăriei, se comportă ca niște țărani și vorbesc moldovenește.

• **Ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru prezentarea temei și a viziunii despre lume (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, perspectivă narativă, modalități de caracterizare a personajelor, registre stilistice etc.)**

Tiparul basmului presupune, la nivel de structură, anumite **clișee compoziționale/ formule tipice** care apar și în opera lui Creangă: **formula inițială** „Amu cică era odată într-o țară un craiu care avea trei feciori“, **formule mediane**: „și merse, și merse“, „Dumnezeu să ne ție, că cuvântul din poveste, înaintea mult mai este“ și **formula finală**: „Și a ținut veselia ani întregi, și acum mai ține încă: cine se duce acolo be și mănâncă. Iar pe la noi, cine are bani bea și mănâncă, iar cine nu, se uită și rabdă.“ Cititorului i se spune de la bun început că întâmplările se petrec într-un **timp și într-un spațiu nedeterminate**, că lumea în care urmează să intre e neobișnuită, fabuloasă și merge după alte reguli, iar la final, naratorul își face datoria de a-l scoate pe cititor din lumea fabuloasă și de a-l readuce în realitate.

Tema generală a basmelor este dată de triumful binelui asupra răului, temă care apare și în *Povestea lui Harap-Alb*, dar căreia i se adaugă tema prieteniei, a destinului unui viitor împărat care trece prin experiența maturizării. Din această perspectivă, basmul a fost interpretat ca un **bildungsroman**, pentru că eroul trece printr-un proces inițiat, dobândind calități necesare unui lider.

Acțiunea basmului se petrece într-un spațiu și într-un timp nedeterminate, ce țin de domeniul fabulosului. Întâmplările respectă în bună măsură **convenția basmului**: situația inițială de echilibru (expoziția) este stricată de un eveniment (intriga), care produce acumularea de întâmplări – probele la care este supus eroul, apariția ajutoarelor (desfășurarea acțiunii și punctul culminant) – pentru ca la final să se restabilească echilibrul și eroul să își primească răsplata (deznodământul).

Pe scurt, acțiunea basmului se prezintă astfel: un crai care avea trei feciori primește de la fratele său, împăratul Verde, o scrisoare prin care îi cere să îi trimită pe cel mai destoinic fecior al său ca să-i moștenească împărăția. După ce trece de proba ursului, merită să testeze curajul fiilor de crai, probă la care primii doi feciori eșuează, mezinul primește binecuvântarea tatălui și totodată un sfat (interdicția): „să te ferești de omul roș, iar mai ales de omul spân, cât îi putea, să n-ai de-a face cu dânșii că sunt foarte șugubeți“. Rătăcind prin pădurea-labirint, eroul se vede nevoit să-l tocmească pe Spân drept slugă, fără să bănuiască adevăratele intenții ale acestuia. Odată cu coborârea în fântână, eroul intră în inițierea spirituală în care Spânul îl va călăuzi. Din fiu de crai, personajul devine Harap-Alb și va fi supus de către stăpânul său la trei probe, după ce ajung la curtea împăratului Verde: aducerea sălășilor din Grădina Ursului, aducerea pielii cerbului cu nestemate și aducerea fetei împăratului Roș pentru căsătoria Spânului. Primele două probe le trece cu ajutorul Sfintei Duminici, iar la a treia va avea ajutoare fabuloase: Gerilă, Flămânzilă, Setilă, Ochilă, Păsări-Lăți-Lungilă, crăiasa furnicilor și crăiasa albinelor. La curtea împăratului Roș, eroul este supus la alte șase probe: cămara de foc – trecută cu ajutorul lui Gerilă, proba

ospățului – ajutat de Setilă și Flămânzilă, alegerea macului de nisip – ajutoare i-au fost furnicile, păzirea nocturnă a fetei de împărat – trecută cu ajutorul lui Ochilă și al lui Păsări-Lăți-Lungilă, ghicitul fetei adevărate dintre cele două gemene – ajutat de albină și proba propusă de fata de împărat în care turturica ei și calul lui Harap-Alb trebuie să aducă „trei smicele de măr dulce, apă vie și apă moartă de unde se bat munții în capete“. Trecând cu bine de toate probele, Harap-Alb se întoarce la curtea împăratului Verde, fata îl demască pe Spân, care îi taie capul eroului, semn că inițierea s-a încheiat. Înviat de *farmazoană*, cu ajutorul obiectelor magice, eroul își primește recompensa: pe fata împăratului Roș și împărăția.

• **Prezentarea a două episoade/citate/secvențe relevante pentru tema și viziunea despre lume din textul narativ studiat**

În basmul lui Creangă, apar **personaje** fără puteri supranaturale (Harap-Alb, frații lui, Craiul), personaje cu puteri supranaturale (Gerilă, Setilă, Ochilă ș.a.) și personaje animaliere (calul, furnicile, albinele, turturica). Protagonistul nu seamănă cu Făt-Frumos din basmele populare, el este mai degrabă un tânăr în pragul maturizării. În realizarea personajului, procedeele caracterizării directe se îmbină cu cele ale caracterizării indirecte. Sfânta Duminică îi spune „luminate crăișor“, Spânul îi spune la cea de a treia întâlnire „fecior de om viclean“ și „pui de viperă“, în timp ce naratorul îl caracterizează ca fiind „boboc în felul său“. Din faptele personajului, din modul său de a se comporta în relație cu celelalte personaje, din limbaj se desprind însă și alte trăsături de caracter: generozitatea, milostenia, vocația prieteniei, curajul.

Deși întru-chipează, alături de împăratul Roș, forțele răului, Spânul nu rămâne doar o întru-chipare a maleficului, el având rolul inițiatorului pentru Harap-Alb. Îi este practic un dascăl care, după ce și-a îndeplinit misiunea se retrage din scenă. De aceea calul năzdrăvan nu-l omoară înainte ca inițierea eroului să se fi încheiat: „Și unii ca aceștia sunt trebuitori pe lume câteodată, pentru că fac pe oameni să prindă la minte...“.

Prin probele la care îl supune, Spânul îi testează fiului de crai vitejia, onoarea, răbdarea, priceperea în mânăuirea armelor, capacitatea de a duce la bun sfârșit o îndatorire. Experimentând rolul de slugă, eroul capătă în mod direct învățături ce-i vor fi de folos mai târziu, când va prelua împărăția de la împăratul Verde, idee exprimată clar și de Sfânta Duminică: „Când vei ajunge și tu odată mare și tare, îi căuta să judeci lucrurile de-a fir-a-păr și vei crede celor asupriți și necăjiți, pentru că știi acum ce e necazul.“

• **Susținerea unei opinii despre modul în care tema și viziunea despre lume se reflectă în textul narativ studiat**

Esențial în lumea basmului este faptul că aceasta e populată atât de oameni, cât și de ființe himerice, personaje cu puteri supranaturale, cu înfățișări grotești sau macabre. Asemenea ființe își fac apariția și în universul pe care basmul lui Creangă îl propune. Rețin atenția cei cinci însoțitori ai lui Harap-Alb, care îl vor ajuta să treacă peste ultima probă a Spânului: aducerea fetei împăratului Roș. Deși înfățișările lor țin de domeniul fabulosului, comportamentul și limbajul amintesc mai degrabă de niște țărani. Prin urmare, la Creangă, lumea fabuloasă coboară într-un plan de existență care poate fi identificat cu locurile natale ale autorului, deosebindu-se astfel de basmele populare în care supranaturalul este acceptat de cititor ca o convenție abstractă, lipsită de orice particularizare.